

om, men den synes jeg ikke vi skal lave om på, for det er en del af vores tradition. Det er utrolig svært at lave grundloven om, og det var vingen med, at man i 1915 fik den bestemmelse ind. Det var I. C. Christensen, der ikke ville have, at man skulle lave grundlove om ret tit. Derfor kom den bestemmelse ind i forfatningen dengang.

Til sidst vil jeg lige berøre, hvem det er, der skal sidde i forfatningskommissionen, som altså af forskellige grunde ikke lige skal nedsættes i morgen, fordi der ikke er flertal for det herinde. Vi tror, det er meget vigtigt, at det er politikere. Det kan godt være, at det kunne være andre, som repræsenterer folket, men det afgørende for os med sammensætningen er, at det under ingen omstændigheder er eksperter. De grundlovsrevisioner, vi har haft, har været præget af, at det har været politikere, som havde en folkelig baggrund, der har siddet med det, og hver gang eksperter havde for stor indflydelse på det, gik der kludder i det; det gjorde der også et par gange i 1953.

Vores første forfatning var i høj grad skrevet af den gamle Monrad efter inspiration af den belgiske forfatning; han var jo klassisk filolog. Han skrev så ellers derudad, og så var der en jurist, Lehmann, som satte det lidt i paragraffer. Det er nok en fornuftig konstruktion, og det, der skete i 1953, var jo også, at det var Folketingets repræsentanter, politikerne, der skrev grundloven, og så var der nogle jurister, der kunne sige: Det her, det passer ikke helt.

Nu er det jo sådan, at grundloven står over alle andre love. Derfor behøver man ikke at være så bange for, at den er i modstrid med andre love, og det er altså baggrunden for, at vi peger på, at det skal være politikere, Folketingets repræsentanter. Man kunne sagtens have en konstruktion, der sagde, at man godt kunne inddrage andre, men de skulle vælges af Folketinget. Vi har i hvert fald ikke villet pege på jurister; dermed være ikke sagt noget specielt – men måske lidt – ondt om jurister.

Til sidst vil jeg godt sige, at vores intention med det primært var at få diskussionen, ikke som nogen begyndelse på en proces, heller ikke som nogen afslutning på en proces, men som en del af en proces. Den diskussion ville vi ikke mere belaste Folketinget med i Folketingssalen på denne side af grundlovsdag. Vi mener, at diskussionen er bedst tjent med, at vi afklarer en række ting igennem folketingsudvalg, men ellers er det primære selvfølgelig, at det er en

diskussion, vi skal have ude omkring, og jeg glæder mig meget til at diskutere med en række af de mennesker, som har givet tilsagn om det.

I øvrigt vil jeg takke for, at man på den ene side erkender, at der er nogle problemer, der er værd at snakke om, på den anden side, at man ikke har sagt ja til indholdet, for hvis f.eks. hr. Kim Behnke havde sagt ja til indholdet, var jeg selvfølgelig blevet dybt bekymret for, hvad det var, jeg havde skrevet.

Formanden:

Er der flere, som ønsker ordet?

Det er ikke tilfældet; forhandlingen er sluttet. Undskyld, ja, statsministeren.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil alligevel ikke undlade at gøre et par korte bemærkninger.

Jeg synes ligesom hr. Aage Frandsen, at det er en meget vigtig debat, og jeg har ligesom hr. Aage Frandsen været glad for at konstatere, at alle, der i dag har kommenteret forslaget, har været grundlæggende enige i, at det er en debat, vi alle bør bidrage til. Jeg vil gerne bekræfte, at jeg også selv gerne vil deltage i den, og jeg tror, at man i alle regeringspartierne er enig i det.

Jeg ville derfor blot komme med et par meget korte betragtninger. For det første var jeg glad for, at hr. Kim Behnke noterede sig, at Folketinget havde nedsat Lars Nordskov Nielsen-udvalget. Det synes jeg er vigtigt at holde fast i, når det gælder de principielle spørgsmål om fremtidige kommissionsdomstole og håndtering af fremtidige sager af den karakter.

For det andet ville jeg til fru Birthe Rønn Hornbech sige: Jeg deler det grundsyn, at frugtbare drøftelser og klinge kryds i den folkelige debat er noget, vi lever godt med, og noget, som der også i det her spørgsmål er brug for, og det føles næsten helt befriende, at vi en gang imellem kan diskutere den slags principielle spørgsmål frem for de enkeltssager, som vi jo alle sammen godt kender.

Jeg synes, at hr. Jørgen Estrup understregede menneskerettighedsaspektet med megen stor kraft. Jeg kom til at tænke på Sydafrika, der er et meget, meget konkret eksempel på, at Danmark faktisk har bidraget på en overordentlig konstruktiv måde til, at den nye forfatning og det nye forfatningsarbejde i Sydafrika fik det forløb, det fik.

Folkeligheden bag grundloven skal fremmes. Det er jeg grundlæggende enig i, og det er vel